

مستطابق

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنونيه
قبول اولنور

درج ابدله بن آثار اعاده اولنور

ديره، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتده و سياسياتده و بالخاصه كرك سياسى و كرك اجتماعى و مدنى احوال و مشوره اسلاميه و نه بحث ايدر و هفته ده بر نشر از انور.

آبونه بدلى

سنه لى

التى آيلنى

ممالك عثمانيه	ايچون	۶۵	۳۵	غروش
روسيه	»	۶۵	۳۵	روبله
سائر ممالك اجنبيه	»	۱۷	۹	فرائق

صاحب و مؤسلىرى :

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

تاريخ تاسيسى

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

قىرله دن مقوا بورو ايله كوندريلىرسه سنوى

۲۰ غروش فضله آلنير

طایفه زوالی مسلمانان اولاً دینارینک نه اولدیفنی ، ثانیاً کند - یارینک ده بو عالمده بر هو هیاتنری بولندیفنی ، ثالثاً بومو مشروعک استرادی ایچوره نه بولده هایشیمو لازم کلدیفکی یلدریمکره عبارتدر . مسلمانلو کبی یاک ، فطری ، الهی بر دینی صوک زماندره اعظم هیلدسی آره نه صوقولسه بر عتدره ، خرافه لدره تجریم ایچوره ذاتاً ایکی سدر اوغراشیورز . جریده مزک عالم اسوم قسمی تعقیب ایره سوکیلی قارئلریمز کوره هکاردرکه بز بوقسده کیندرکه فصد بر اهمیت دیریورز . اوت بالفرضه مغرب اقتصاده کی مسلمانلرک هالدره مشرق اقتصاده کی مسلمانلری خبردار اتمیه ، افغانیلرک رقیاتنی آرنادولدره یلدریمیه هایشیورز .

غریک ایلری کلن مراکز مرینه سنده خبرلر پیرا ایتدک ؛ آسیانک بوبوک شهرلرینده هکاردیمز وار . بناء علیه عالم اسلامده کچن شونک ، رقابعلک الهییلدیری بومیه لدره طویلوم کوریلد هکی کبی او عالمه اوزاقدره ، باقیسدره تماسی ، تأثیری اولدیلد هک سیاست هارجه ایچوره ده مقاله لر بولوندریلد هقدر .

شوراسنی اظهار ایتلیز که بز بومقاله لدره صرف کنری دورو - ندرکری عجزی کمال یطرفی ایلد یازه هغیز ایچوره صوابی ، فطاسی یه صرف کندریمزه راهبدر . بناء علیه بوبازیلدره هیچ بر طرفک محصول تلقینی نظریه باقیلماسنی محترم قارئلریمزده رجا ایرز .

تورکیاده مهاجرت مسئلهسی

عالم اسلامک قسم اعظمی یعنی اوندی طقوزی بوکون باشقه لرینک تحت اداره وتصرفنده در . تام ایکی یوز سنه دنبری وادی اض-مجالل وانقراضه صابان حکومات اسلامیه نیک دیکرینی تعقیب ایدرک دهشت انکیز بر صورتده محو و نابود اولملری نه فحیح منظره لر حصوله کتیریور ! جابجا ملل واقوام اسلامیه استقلاللرینی غیب ایدرک اجانبک خدمات سفیله محقرانه سنی ایفایله تطمین احتراصلری اسارننه قاتانیور . تاریخ اسلامیتک شودلسوز دوره انقراض واضمحلالی ده ایتمه مشدر . ایکی یوز سنه دن بری انحلال وانفساخده بولنان وجود اسلامیت حالا شو وضعیتی محافظه ایدیور . فاس و ایران - ایشته سزه بر مثال ! عجا بو حال و اوضاع ده برچوق زمان دوام ایده جکمی ؟ انحلال وانفساخ بتون وجود اسلامیه سرایت ایدوب شو وجودی تماماً محو ونابدید ایده جکمی ؟

شو سؤاللر مهم اولدینی قدر قاریشیق وعمیق در . بونلره کافی بر جواب ویرمک ایچون بر چوق نظریه لرک واعتقاداتک عمیقانه تحلیل وتنفیذی لازمدرکه مقاله مزک دائرة وسعی بوکا مساعد دکلدر . شیمدیلک شونکله اکتفا ایدمکه اجسام عضویه ده اولدینی کبی اجسام معنویه ده بر وجودک هیئت عمومی سنی تشکیل ایدن اعضادن

ایتمشدر . انجق حالا مصر قبطی خرسیتیانلری مذکور کنیسا نامه یورطواتخاذا و قدیماً معتاد اولان قربان ذبحی مراسمنی اجرا ایلدکده درلر . کرچه بوقربان ذبحی مراسمنی دیکر خرسیتیان مؤرخلر ذکر و بیان ایتیورلر سه ده بونی روایت ایدن (اوتیکوس) غایت موثوق الکلم بر مؤرخ اولدیفنی کبی آثار قدیمه علماسنک متداول اولان کتابلرنده بو حقائق مسطور و خرسیتیانلق آیین و مراسم دینه سنه بر چوق عبادت وثیه قواعد و عاداتی کیرمش اولدیفنی محرر ومذکوردر . مثلاً راهپلر نامه قربان ذبح ایدلر سه ده انجق بت پرستلکجه متخذ اولان ایلك طور فنده یمشی کاهنه هدیه ایتک عادتی جاری ایدوی معلومدر .

ذاتاً بدایتده نامنی بعدالتبدیل بت پرستلکجه جاری اولان اصول و عادات تماماً نصرانیه قبول و ادخال ایدلش ونام دکشمش ایسه ده مراسم آیین عینیله باقی قالمشدر . مثلاً مریمه ، عطارده ، زحله نسبت ایدیلان ایام اعیاد خرسیتیانلقده حضرت عیسا ، حضرت مریم وسائر اعزّه نصارا نامه نسبتله مراسم ینه کالاول اجرا ایلدکده در .

یهودیلرک دوچار اولدق قری فلاکتلر عقائد نصرانیه حقنده اجری تأثیردن خالی قالماش و روما ایمراطورلرینک بدایتده خرسیتیانلر حقنده اتخاذا ایتدیکلری جبر و شدت واشکنجه وعذاب دخی بوبابده عوامل مؤثره دن معدود بولتمشدر .

زیرا ایلك خرسیتیانلر مسیح نامیله بر حکمدارک ظهور و ورودینی انتظار و بت پرست حاکمک احکامنی انکار واره صره حکومته قارشو اختلال وعصیان اظهار ایلدیلره روما ایمراطورلری خرسیتیانلره بر تبه عاصیه نظریله باقارلر و اهالی دخی خرسیتیانلری دین و آیینلره مخالف کورملریله کندیلرینه دشمن عدایدلر ایدی . ذاتاً خرسیتیانلقده بر یناغکه طوقات اورولورسه اوتکی یناغکی چویر قاعده دینه سنی عسکرلکجه مطلوب اولان شهامت وعزت نفسه مخالف والایش وزینتدن تجرد و قربان ذبحی اصولنک منعی دخی تجارته مضر کورملری حسبله دیانت عیسویه یه نظر کراحتله باقارلر ایدی .

عالم اسلام

صراط مستقیم عالم اسلام خدمت مقصدیه تأسس ایتسه بر جریده درکه شمیری قدر انتشار ایدره نسخلری صرف بومشروع مقصد اوغورنده هایشلر یغه بر هجت بالفدر .

جرانه توهیده عرصه ایریلد هک اک مبرور خدمت بوکوره دینانک هر طرفنده ، دنیا ایلد اختلاط ایتدک ، حتی برلرینده پید خبردار اولامو شرطیه کوره کوم اطورانه ؛ یانی باشلرینده کی ملتارک هر درلو اعتراضانه فارشی مسکینه تحمیلی ، یعنی بسبتوره معکوس بر معنایه تقبی ایتدک لری توکللی هاننا بر امر الهی صورتنده

بررسی او وجوددن آیرلقدده هان بتون وجودده بر چوق تحولات و تبدلات حصوله کتیری بیورکه وجودک ماهیتنه بیله سرایت ایدیور . از جمله وجود اسکی وظائف و تعامل طبیعی سنی بر وجه لایق ایفا ایده میور . انفصال ایداش اعضالک اهمیت و عددی نسبتنده وجوده بر ضعف طاری اولیور . بونکه برابر صاعلام قالمش اعضا اوزرینه غائب ایداش اعضالک وظیفه سنی ایفادن باشقه اعضای مذکور هک ی حمایت و حراستنده بر قسم قوت و فعالیت صرف اتمه سی لازم کلیور !! بنابرین اگر وجوده عارض اولان مرض بر چوق مدت دوام ایدرسه و عضولری برر بر غائب ایدرسه بر کون کلورکه تام بر وجوددن یالکنز بر عضو قالمش اولور و شو عضو بتون بر وجودک کافه اعمال و وظائفی ایفایه مجبور قالیر . ایشته وجود ایچونک تهاکلی زمان بو دوردر .

شیمدی شو نظریه بی عالم اسلامه تطبیق ایدهلم . معناً یکو وجود اولان عالم اسلامک بر چوق عضولری غائب ایداش و متباقیارندنده بر چوغی توکنمکده بولنشدر . اوج یوز الی میلیونلق عالم اسلامدن اوچیوز میونی اجانبک تحت تصرف وید تملکلرندهدر . متباقی الی میلیوندن مرکب فاس و ایران دخی توکنمکدهدر . افغانستان بر چوق دسیسلر و حیللر نتیجه سی اولهرق کندیسی خارجا باشقه لرینه وابسته ایتش !

دیمک که صاعلام قالهرق حیات ذاتیه سنه مالک اولان یالکنز عثمانیاردر؛ بتون باشقه عضولر بتمشدر . ویا بتمک اوزره درلر . بوکون عثمانیلق اسلامی معناً ماده تمثیل ایدیور . اگر بالفرض عالم اسلام خریطه سندن عثمانی ایمراطورلغی چیزلر سه شو عالم نابود کی کورینیر . زیرا کره ارض اوزرنده مسلمانلر ایله مسکون دیبه قید اولمش بتون لرل باشقه روح ایله ، باشقه حیات ایله کچنمکده درلر . برنده روس حیاتی ، روس روحی ، دیکرنده انکلیز حیاتی ، انکلیز روحی ده اوتنه کنده فرانسز حیاتی فرانسز روحی حکمراندر . والحاصل بتون کره ارضده مدنیت اسلامیه مغلوب و مقهور اولمش و یا خود اولمقدهدر ! یالکنز عثمانی ایمراطورلغی دائره سنده مدنیت مذکوره پایداردر . ایشته بونک ایچوندرکه عثمانلور بوکون طوغرودن طوغرویه معنای تامی ایله اسلامیتک ذات نماسی ممثلی درلر !! ذاتاً یاووز سلطان سلیم زمانسندن بری یعنی خلافت معلای اسلامیه به مالک اولدقلری کوندن بری عثمانیلر قلب اسلامی تشکیل ایدیورلردی . بوراسی مرکز و روح اسلام ایدی . لکن شو علاقه صرف علاقه معنویه دن عبارت اولهرق عثمانیلانی عالم اسلامیه قارشو برطاقم و وظائف مادیه ایفاسنه اجبار ایمیوردی . زیرا اسلامیتک باشقه عضولری ده صاعلام و متین اولدقلرندن شئونات و مدنیت اسلامیه بی ، حقوق و شان اسلامی محافظه و مدافعه به مقتدر ایدیلر .

لکن مع التأسف تحلیله کیریشه میه حکمز بر چوق سیلردن دولایی شو سلامت ، مرضه مبدل اولهرق اعضای مذکور ه بی بررر وجوددن آیردی و آیرمقددر . ملل واقوام اسلامیه یکدیگری ولی

ایدرك برخرابی دهشت انکیز ایچنده حریت واستقلالیت ملیه لرینی غائب ایتدیلر ویا ایتمکده درلر . بونلر ضربه اجانبه معروض قالدقچه برولوله دلسوز و بر فریاد جانکداز ایله نظر افتقار واحتیاج لرینی هان قلب و مرکز اسلامیت اولان عثمانیلغنه عطف ایدیورلر . بورادن مدد، یاردیم ، بر کله دلنواز ، بر اشارت تسلیت آمین بکلیورلر . آه! عثمانیلر ایلسلر بوکون بتون انسانیتک خمسی تشکیل ایدن اوچیوز میلیونلق اسلامیت چشم امید و دیده انتظار لرینی شو مرکز دیکمشلردر . بورادن بر علامت سحر نمائک ، بر اشارت معجز انارک ظهورینی بکلیورلر . بتون امید حیائلرینی بتون شوق احیالرینی بورایه عطف ایتشلردر . علملرینی ، ادب لرینی ، معارف لرینی ، مکتبلرینی ، معلم لرینی و حتی کتاب لرینی و ادبیاتی بورادن ایستورلر . عالم اسلامیتک اک هجری کوشه سنده بولنوبده کندیسنده بر آزاجق حمت ملیه ، غیرت و ذوق اسلامیه حس ایدنلر شو مرکز شتابان اولهرق بوراسی بر کره اولسون زیارت ایتک شو قنده درلر . والحاصل بوکونکی کون مرکز خلافت علیا دوغرودن دوغرویه کعبه آمال مسلمین و قلبکاه حقیقی اسلامیت اولهرق بتون علمک جذبیه کاهی اولمشدر . وقتنده مدینه منوره ، شام شریف و بغداد اولدقلری کی عصر حاضردهده شو مرکز خلافت یکی دن ویواش یواش هان وحدت حقیقی اسلامیه نک نقطه اولی سی اولمقدهدر . عالم اسلام عموماً و عثمانیلر بالخاصه شو نعمت عظمائک وجوده کله سی و اسلامیتده یکیدن بر وحدت اسلامیه حسیاتی او یاتماسی شکران و منتقی هان انقلاب سعادت نمون عثمانی به میوندلر فی الحقیقه دورحمیدیده مرکز ؛ اجانب خلافتک جولانکاه حرص وطمع لری اولدینی کی انقلاب سعادت نمونزدن صوکره حکومت مشروطه مشروعه من سایه سنده ماهیت اصلیه سنه رجعت ایدرك مجمع عرفان مسلمین و مرکز توحید اسلامیان اولمشدر . ایشته بو حال و اوضاع ؛ ملت و حکومت عثمانیه اوزرینه عالم اسلامه قارشو بر چوق وظیفه لر تحمیل ایدیور .

اجانبک غرض و بدخواه لانی داخده بر چوق غوائلک موجودیتی وبالخاصه وجود ملت و مملکت عارض اولمش بر چوق عوارض نظر دفته آئیرسه شو وظائفک ایفاسی نه درجه ده آغیر و مشکل اولدینی تبیین ایدر .

مثلاً از جمله مهاجرت مسئله سی یوقاری ده بر تفصیل بیان ایتدی کمز عوامک سوقی ایله ممالک اسلامیه دن بر چوق مهاجرلر عثمانلویه آقین آقین کلکده درلر . بوزوالیلری بالطبع مهاجر ته سوق ایدن فقر و احتیاج و کنسیدی مملکتلرنده کوردکاری زجر و ظلمدر . بونلری اسکان ولوازمات استراحت و معیشت لرینی تهیه ایتنه کدرجه مصارف و کلفتی هر کس تخمین ایدر . حکومت عثمانیه بو قدر مصارف و کلفتی بالطبع کندی ذوق و صفاسی ایچون یا پیور . بر وظیفه مقدسه نک ایفاسی تحت مجبوریتنده اولهرق یا پیور . اگر شو زوالیلر کندی مملکتنده قالوبده سعادت واستراحتله یشاسه یدیلر حکومت عثمانیه ایچون ده موافق ، ده ائی ارلوردی .

ایشته کوریا یورکه مهاجرین اسلامیه نك عثمانلویه مهاجرت ایتدلی بر چوق غوائل داخلیه و خارجییه سبب اولیور. داخلده عناصر غیر مسلمه مسلمانلرک مهاجرت واسطاسی ایله تزیاندن قوشقوله نرق مهاجرین اسلامیه نك قبولی علیهنده بر چوق کورواتی لر یاییورنر. بونر قسدا جلب ایدیلیورنر مش، بونلره خرستیان یرلری و یریلیورمش، که آتی ده خرستیانلر دها قولایغله اذیر یاسون. وقس علی ذلک.

خارجده ایسه حکومت خرستیانیه. مهاجرین اسلامیه نك عثمانلویه دوغری حرکتلرنی « اتحاد اسلام » مسکندن ناشی بر علامت دییه تلقی ایدیورلر. حالوکه شو زوالیلرک ترک وطن و مملکت ایدرک دیار غربته کتمه لرینه یکانه سبب همان تابعی بولندقلری حکومتلرک حقلرنده روا کوردکلری ظلم و تعدی در. بوراسنی مقاله آتیه مزده بر تفصیل بیان ایدرز.

احمد آقاف

آلمانیا ، انکلتره ، تورکیه ، وعالم اسلام

— ۱ —

سانسور مراقبه سی آلتنده چیقان مطبوعاتک مسؤل حقیقیسی حکومتدر. حریت مطبوعات بولنمایان ممالکده جریده لرک جمله سی یابوسوتون رسمی ، یاخود ، هیچ اولمازسه ، نیم رسمی دیمکدر ، زیرا حکومت ، افکار و مقاصدینه طوغریدن طوغری به ویا طولایسیله توافق ایتمین یازیلری باصدیرتماز . لیکن جدا حریت مطبوعات ممالک یرلرده ، محرک قلمی عقل و محاکمه سیله قلب و وجدانندن غیری هیچ بر مراقب طانیاز ؛ حق و خیر بیلدیکی هرشیئی بی محابا یازار . بر محرک یازیلرندن مسؤل ، یا بالکنز او محرر کندیسیدر ، یاخود افکار محرره اشتراکلرنی صراحت بیلدیرن بر هیئت معیندر . اعلان مشروطیتدنبری ، تبعه عثمانیه نك کافه سنه حریت کلام حق امین ایدیلش و بو حقتک یازیلش سوزلره عاند جهتی حریت مطبوعات قانونی ایله تنظیم اولمشدر . مطبوعات عثمانیه . مذکور قانون دائره سنده حررد . مع مافیة تورکجه چیقان جراند موجوده نك بعضلری ، بلکه ده اکثریسی ، سیاست خارجییه متعلق یازیلرنده ، حکومتک رسمی ویا نیم رسمی ناشر افکاری ایتمش کی طاور اتمقدن خوشلاشیورلر . بونک نتیجه سی اوله رق ، مقالات خارجییه انجق اجیدیلر ایچون یازیلش کی اولیور ؛ برده سیاست خارجییه مقاله سنک محرری ، فخری درعهده ایتدیکی دیپلوماتلق وظیفه سی حسن ایفا ایدم بیلیمک ، ایچون ، محاکماتی وحتی وقایعی بیله مقصدینه اویدیرمق ، موضوعنی قاریشیق ، دولاماجلی ، قاجامقلی یازمق مجبوریتنده قالیور ؛ بویله جه اصل قارئین - که حاکمیت ملیه اساسنک بولندن بری امور داخایه و خارجییه مملکتده صاحب رأی اولان ملت عثمانیه در - افکارینه رهبر اتخاذ ایدم چکی مطبوعاتدن ، ممالکتنک سیاست خارجییه سنه دائر صحیح و صریح معلومات آلاجهنه ذهننی شاشیرتوب یا کاش دوشنجه لره صاپدیره جق بر سوری مهمات

طوبلیور . واقعا مملکتده حاکم فرقه سیاسییه نك و اوکا منسوب قابینه نك ناشر ویا مروج افکارلغنی درعهده ایتمش جراند ، نیم رسمی دیمک اولدقلرندن ، بالضروره دیپلوماتدرلر ؛ فقط بوتون غزته لر ، بونیم رسمیلرک پشنجه کیدرسه ، ملت عثمانیه ، سیاست خارجییه سنی اصلا آجیق کو مز ، جهات اربعه سنی تعیین ایدم مز ، حاصلی دوستنی ، دشمننی سچمه مز . . .

ایلك باقیشده مقاله نك سرلوحه سیله هیچ برعلاقه و مناسبتی یوقدر کی کورینان بو اوزونجه و صوغونجه مقدمه دن مقصدم ، هیچ برصه - رسمیه ویا نیم رسمیه بی حازر اولمایان « صراط مستقیم » ده سیاست خارجییه متعلق مقالات عاجزانه مک ، نه کی اسباب و مطالعاته منی ، دیپلوماتلغک هر دلرو صنعت و مهارتلرندن تمماً عاری و صرف عثمانیلره خطاب اوله رق یازیلدیننی عرض وایضاح ایلکدر . محرر عاجز احوال ووقایعی کوزلریمک کوردیکی ، عقلمک ایردیکی درجه ده تدقیق و محاکمه ایدم رک ، تدقیقات و محاکماتک نتایجنی ، الیمن کلدیکی قدر طوغری ، سربست وواضح یازمه یه جالشمقدمیم .

*

نهایت بز تورکرده معلوم اولدی که ایوم سیاست عالمه حاکم اک بویوک مسأله انکلتر - آلمان رقابت و نزاعیدر ؛ و بو رقابت و نزاعک منی علیهلرندن بری ، بلکه ده برنجیسی ، یاقین شرق یعنی ممالک عثمانیه و اسلامیه در . دنیانک ایکی اک بویوک دولتی ، عصریمزک قرطاج و روماسی ، « عثمانلی و مسلمان یورغانی » اوزرینه غوغا ایتمکده درلر . انکلتر - آلمان غوغاسی ، دون ویا اولیسی کون چیقمادی ، سنه لر دنبری موجوددر . نزاعی تولید ایدن علت اصلیه ، ایمراطورلغک احیاسندن صوکره آلمانیا نك از هر جهت و فوق العاده ترقیسی اولمشدر . اوللری آلمانیا ، بر چوق دولت و دولتجکلره منقسم ، سیاست بین الدوله پک اهمیتسنر ، صنایع و تجارتجده انکلز و فرانسزلره نسبتاً آز مترقی بر مملکتدی ؛ اون طقوزنجی عصر میلادینک ربع اخیرینه طوغری ، پروسیانک پارلاق موفقیتلریله ختام بولوب ، آلمانیا نك اتحادینی انجق ایله ین محاربات عظیمه دن صوکرده درک ، آلمانیا ، عالم سیاستده غایت بوکسک و مهم بر موقع فزاندیننی کی اقتصاداده پک زیاده ترقی ایله مشدر . آلمانیا نك صنایع عظیمه سی ، او زمانه دکن کوریلدک بر سرعتله ترقی و توسع ایلدی . آلمان ، زراعت و فلاحندن زیاده ، صنعته تجارتیه ، کمیجیلکه تمایل ایلدی و بونکله ثروتی آرتدی . مملکتده صنایع و تجارت تزیاد و ترقی ایلدکجه ، مصنوعاته مخرج ، اعمالخانلره سپارش ، باقه لره ایش . حاصلی فمالت اقتصادیه ساحه و غدا بولمق اقتضا ایدپوردی . آلمان سیاسیونی در حال بونلری آرامیه کریشدیلر . لیکن صنایع و تجارتجه آلمانلره سبقت ایتمش اقوام غربیه ، کره ارضی آرانلره کسوب بولهرک ، یغما یه کچ اریشن آلمانلره قاپه جق دنیا پارچه سی آز راقشلدی . مع مافیة آلمانلر ، آفریقاد ، اوسترالیا ، حتی آسیاده ضبط اولنه جق بر قاج اطه ایله بر آز ساحل بولدیلر .